

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2435/2022
06.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Недељков, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца „Тгауал Корпорација“ АД Крушевац, чији је пуномоћник Боривоје Лачњевац, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле-противтужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1874/21 од 09.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиле-противтужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1874/21 од 09.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу П1 332/20 од 24.03.2021. године одбијен је као неоснован захтев тужиле противтужене којим је тражила да се поништи, као незаконито, решење о отказу уговора о раду број .. од 07.04.2017. године туженог-противтужиоца „Трајал Корпорација“ АД Крушевац (став 1 изреке). Одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле-противтужене којим је тражила да се обавезе тужени-противтужилац да јој на име неисплаћене зараде са припадајућим доприносима од 07.04.2017. године до 01.06.2019. године исплати појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате (став други изреке). Одбијен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца да се обавезе тужиле-противтужена да туженом-противтужиоцу изврши повраћај 282.853,22 динара са законском затезном каматом од 12.07.2017. године до исплате (став трећи изреке). Обавезана је тужиле-противтужена да туженом-противтужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 126.000,00 динара (став четврти изреке).

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1874/21 од 09.02.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиле-противтужене и потврђена пресуда Основног суда у Крушевцу П1 332/20 од 24.03.2021. године у ставовима првом, другом и четвртом изреке (став први изреке). Одбијен је захтев тужиле-противтужене којим је

тражила накнаду трошкова жалбеног поступка у износу од 33.000,00 динара (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилџа-противтужена је благовремено изјавила ревизију, из свих законом прописаних разлога.

Испитујући побиијану пресуду у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/22 ... 18/20) у даљем тексту ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужилџе-противтужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Позивање тужилџе-противтужене у ревизији да побиијана пресуда не садржи битне разлоге о свим релевантним правним и чињеничним питањима указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, која сагласно одредби члана 407. ЗПП не представља разлог за изјављивање ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилџа-противтужена је била запослена код туженог-противтужиоца на пословима ..., да би јој решењем туженог број .. од 07.04.2017. године престао радни однос као технолошком вишку, због престанка потребе за обављањем послова на које је распоређена, услед економских и организационих промена. Тужилџа је по струци ... техничар, код туженог је била запослена од 1990. године, а на послове ... распоређена је у децембру 2016. године. Пре тог распоређивања тужилџа је радила у Погону Тужени-противтужилац је дана 20.02.2017. године донео Правилник о организацији и систематизацији послова и истог дана га објавио на огласној табли, а Правилник је ступио на снагу 01.03.2017. године. Наведеним Правилником укинута је тужилџино радно место и цела служба у којој се налазило њено радно место. Одбор дикретора туженог-противтужиоца је дана 13.03.2017. године утврдио предлог програма решавања вишка запослених који је усвојен 24.03.2017. године и достављен Националној служби за запошљавање и Самосталном синдикату који су се у вези са истим изјаснили. Тужилџи је по основу престанка радног односа као технолошком вишку исплаћена отпремнина у износу од 282.853,22 динара који износ је наведен у решењу о отказу уговора о раду од 07.04.2017. године. Тужилџа је била члан синдиката „Слога“. Оспорено решење о отказу уговора о раду тужилџи је потписала ББ, заменик генералног директора, а по овлашћењу директора ВВ да у његово име, а за рачун туженог може потписивати решења о отказу уговора о раду и споразумно регулисање међусобних права и обавеза по основу рада за запослене који су утврђени као вишак запослених, по Програму решавања вишка запослених од 24.03.2017. године. Наведено овлашћење је донето дана 03.04.2017. године и није заведено у деловодник туженог, а ВВ није била уписана у регистар АПР као лице овлашћено за заступање.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је тужбени захтев тужилџе-противтужене одбио као неоснован и одлучио као у ставовима првом и другом изреке првостепене пресуде, на основу одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, у вези са чланом 188. Закона о раду.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/05 ... 13/17) прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 188. истог Закона прописано је да послодавац не може да откаже уговор о раду нити на други начин да стави у неповољан положај запосленог због његовог статуса или активности у својству представника запослених, чланству у синдикату или учешћа у синдикалним активностима (став 1.). Терет доказивања да отказ уговора о раду или стављање у неповољан положај запосленог није последица статуса или активности из става 1. овог члана је на послодавцу (став 2.).

Према Конвенцији МОР-а број 135. о заштити и олакшицама које се пружају представницима радника у предузећу и Препоруци број 143. о радничким представницима, одељак 3.5. раднички представници уживају заштиту од сваког штетног поступка по њих, посебно отпуштања са посла, базирано на њиховом статусу или активностима у својству представника или на чланству у синдикату или учешћу у синдикалним активностима. Наведена Конвенција ратификована је законом „Службени лист СФРЈ“ број 14/82).

С обзиром на наведене законске одредбе, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови закључили да запослени који је члан синдиката не ужива апсолутну заштиту од отказа уговора о раду за време свог чланства или за време обављања функције у синдикату и по престанку функције, већ заштиту у погледу статуса и активности због којих не може трпети штетне последице. Међутим, уколико су испуњени законом прописани услови за престанак радног односа запосленог, неvezано за синдикалну активност, синдикални представник, односно члан синдиката је у истом положају као и сви запослени. Узрочна веза између синдикалног деловања запосленог и довођења запосленог у неповољан положај од стране послодавца се претпоставља. Терет доказивања чињеница да разлог за престанак радног односа или стављање запосленог у неповољан положај на било који начин не лежи у статуту или синдикалном деловању запосленог је на послодавцу. Тужени у судском поступку, достављањем Правилника о систематизацији и организацији послова од 20.02.2017. године са организационом шемом, Одлуке о утврђивању програма вишка запослених у поступку приватизације од 2015, 2016. и 2017. године са организационом шемом, предлога Програма за решавање вишка запослених из марта 2017. године и доказа да је исти достављен Националној служби за запошљавање и организацији Самосталног синдиката „Тгауал Корпорасија“ АД Крушевац, доказао је да је престанак радног односа тужиле-противтужене последица економских и организационих промена код послодавца услед којих је дошло не само због укидања радног места на коме је тужиле-противтужена радила, већ и до укидања целе службе. У служби за ... фабрике у којој је радила тужиле-противтужена свима је престао радни однос због укидања целе службе, а тужени је пре доношења решења које је предмет спора донео Правилник о организацији и систематизацији послова којим је радно место тужиле-противтужене

укинуто и Програм решавања вишка запослених на које су се изјаснили Национална служба за запошљавање и синдикална организација туженог-противтужиоца који, као послодавац, није имао могућности да тужиљу-противтужену премести на друге послове.

Решење које је предмет спора је потписало овлашћено лице, тужиљи-противтуженој је исплаћена отпремнина, па је тужени у погледу отказа уговора о раду применом одредаба чланова 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, у свему поступио у складу са одредбама чланова од 153. до 160. истог Закона, због чега се навод у ревизији да је тужени-противтужилац смишљено и плански одстранио тужиљу-противтужену са радног места не може прихватити као основан.

Неосновани су наводи у ревизији тужиље-противтужене да је решење које је предмет спора потписало неовлашћено лице, с обзиром да се у списима предмета налази пуномоћје од 03.04.2017. године којим је генерални директор туженог овластио заменика генералног директора да у његово име и за рачун послодавца може потписивати решења о отказу уговора о раду, споразум о регулисању међусобних права и обавеза за запослене који су утврђени као вишак запослених по Програму решавања вишка запослених од 24.03.2017. године.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као изреци.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**